

בש"פ 8806/13 - מדינת ישראל נגד יונתן זכאים

בבית המשפט העליון

בש"פ 8806/13

לפני: כבוד השופט א' שהם

העוררת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: יונתן זכאים

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים,
מיום 26.12.2013, בתמ"ת 14887-07-13, שניתנה
על-ידי כב' הנשיא ד' חשין

תאריך הישיבה: כ"ד בטבת התשע"ד (27.12.2013)

בשם העוררת: עו"ד ג'ויה שפירא

בשם המשיב: עו"ד אריאל הרמן

החלטה

1. לפניי ערר על החלטתו של בית-המשפט המחוזי בירושלים, אשר ניתנה על-ידי כב' הנשיא ד' חשין, במ"ת 14887-07-13, מיום 26.12.2013, בגדרה הורה בית-המשפט על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, בתנאים מגבילים.

כתב האישום שהוגש נגד המשיב

עמוד 1

2. ביום 8.7.2013, הוגש נגד המשיב, ונגד שני נאשמים נוספים (להלן: הנאשם 1; ו-הנאשם 3; וכולם יחדיו - הנאשמים) כתב אישום, במסגרתו ייחסו לו עבירות כמפורט להלן: ניסיון לחבלה בכוונה מחמירה בצוותא, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); פגיעת אדם שלא כדין, על-ידי שניים או יותר, לפי סעיף 334 לחוק העונשין, בנסיבות סעיפים 335(א)(1) ו-335(א)(2) לחוק העונשין; תקיפה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, בנסיבות סעיף 382(א)(2) לחוק העונשין; אימים בצוותא, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; החזקת אגרופן או סכין למטרה לא כשרה בצוותא, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין; ונהיגה פוחזת ברכב, לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין.

מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 22.6.2013, בשעה 23:10 לערך, בשכונת גילה בירושלים, הבחינו הנאשמים שנמצאו ברכב מסוג שברולט (להלן: הרכב) ב-א' (להלן: המתלונן), בעודו הולך אל עבר קיוסק שכונתי. מיד לאחר מכן, נעצר הרכב בסמוך למתלונן, וממנו יצא המשיב, כשהוא מחזיק סכין בידיו, ומאיים פעמיים, לדקור את המתלונן, שמצידו נכנס לקיוסק.

לאחר זמן קצר, פנה בעל הקיוסק אל המתלונן והזהירו, כי הנאשמים מגיעים כדי להכותו, בעקבות כך נמלט הלה מן המקום. בהמשך, יצאו מן הרכב המשיב והנאשם 3, והחלו דולקים אחר המתלונן, כאשר תוך כדי ריצה, אחד מהם צועק לעברו של המתלונן "תעצור אני אדקור אותך...". ואגב כך גם קילל אותו; במקביל, ביצע נהג הרכב, הנאשם 1, מרדף רכוב בעקבות המתלונן, כשהוא נוהג "במהירות ובחוסר זהירות במטרה לפגוע [בו]". במהלך נסיעה זו, היה קרוב הנאשם 1 לדרוס את המתלונן, מספר פעמים.

לאחר זאת, הגיע המתלונן לקרבת ביתו, וביקש את עזרת בני משפחתו. בין הנחלצים לסייע למתלונן, היו בני דודיו, מ', ר', וע', אשר הפצירו בנאשמים להניח למתלונן, אך הללו לא שעו לבקשותיהם והחלו תוקפים אותם. אחד הנאשמים הכה באגרופו את המתלונן בפניו; המשיב ניסה להכות את מ' בעזרת קרש עץ, אך זה הצליח לחמוק ממנו. לאחר מכן, הכה המשיב את מ' בידו ובחזהו. הנאשמים 1 ו-3 החלו להכות את ר', כאשר הנאשם 1 הכה אותו באמצעות "אלה טלסקופית עשויה ברזל" שהייתה ברשותו; בהמשך, הכה הנאשם 1, בעזרת אותה אלה את מ' בידו ובצלעותיו. בשלב מסוים, שלף המשיב מן הרכב סכין "באורך של כ-30 ס"מ" וניסה לתקוף באמצעותה את ע'. ר', אשר התגונן מפניו, אחז בסכין ונפצע בידו. במהלך האירוע, וכפי שנטען בכתב האישום, השמיעו הנאשמים קריאות גנאי גזעניות כלפי המותקפים ואיימו על המתלונן ועל בני משפחתו, תוך שהם מעודדים זה את זה, להמשיך במעשה התקיפה. בתום מעשי האלימות, נכנסו הנאשמים אל הרכב ונסעו בו "בחוסר זהירות" בקרבת ביתו של המתלונן, תוך סיכון קהל האנשים שנכח במקום.

כתוצאה ממעשי הנאשמים נגרמו למ' חבלות בצלעות, ולר' הופיעה נפיחות בראשו, והוא נחתך בידו. פגיעותיהם של השניים דרשו טיפול רפואי.

הבקשה למעצר עד תום ההליכים

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה העוררת בקשה למעצרים של הנאשמים, עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. בבקשה נטען, כי ברשות העוררת ראיות לכאורה להוכחת העבירות אשר יוחסו לנאשמים, ובכלל זה; הודעות המתלוננים, ומסדר זיהוי שנערך לגבי חלק מהנאשמים, וביניהם המשיב. עוד טענה העוררת, כי העבירות המיוחסות לנאשמים, מקימות נגדם עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), וכי מעשיהם מעוררים חשש סביר, כי הנאשמים יסיפו לסכן חיי אדם ואת שלום הציבור.

עוד נטען, בנוגע למשיב, כי עומד נגדו עונש מאסר על תנאי, חב הפעלה בעבירות אלימות, וכי הוא ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, שעה שהיה עליו ליטול חלק בשירות לטובת הציבור (של"צ), בעקבות הרשעתו הקודמת.

החלטתו של בית משפט קמא

1. בהחלטתו מיום 14.7.2013, קבע בית המשפט המחוזי בירושלים, כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית להוכחת אשמתו של המשיב, המורכבת, בעיקרה, ממסדר זיהוי תמונות שנערך לו, במהלכו זיהו את פניו, המתלונן ו-מ'; מהפציעות שתועדו על ראשו בעת מעצרו; מהודעתו של המתלונן; ומסרטי מצלמות האבטחה של הקיוסק, בהן הוא נראה "נכנס ויוצא לסירוגין" מהקיוסק.

בנוסף, עולה ממזכר תשאולו במשטרה של נחמן, אחיו של המשיב ובנו של הנאשם 1, כי הנאשמים שהו יחדיו ביום האירוע ואף השתמשו ברכבו של נחמן, אשר זוהה כרכב אשר שימש באירוע התקיפה.

אשר למסוכנות הנשקפת מן המשיב, קבע בית המשפט המחוזי, כי זו מוסקת הן מנסיבות האירוע, בהן דובר בתקיפה אלימה ואכזרית, שלכאורה בוצעה על רקע גזעני, ואשר נעשה במהלכה שימוש בנשק קר; והן מעברו הפלילי של המשיב הכולל, בין היתר, הרשעות קודמות בעבירות אלימות, לרבות שימוש בנשק קר. עוד צוין, כי לחובת המשיב תלו ועומד עונש מאסר על תנאי, שהינו חב הפעלה, ובנוסף, ראה בית משפט קמא את המשיב כמי שהיה "הרוח החיה והדמות הדומיננטית בכל שלבי האירוע".

נקבע, אפוא, כי מסוכנותו של המשיב הינה גבוהה, וכי היא מקימה נגדו עילת מעצר. לפיכך, ובשים לב לקיומה של תשתית ראייתית לכאורית, התמלאו התנאים למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים.

בהמשך לאמור לעיל, הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, וקבע כי הוא ישהה במעצר עד להחלטה אחרת.

2. בית המשפט המחוזי צוין, כי תסקיר המעצר שהוגש לו אינו חיובי, ועולה ממנו כי אין בכוחה של חלופת המעצר שנבחנה, כדי להפיג את מסוכנותו של המשיב. ועוד נקבע, כי המשיב לא ניחן בחוסן הנפשי הדרוש להשתלב עמוד 3

בהצלחה בקהילה שיקומית, כפי שהוצע על-ידו. צוין בנוסף, כי בבדיקותיו של המשיב לא נמצאו שרידי סם, דבר שאינו מתיישב עם טענת התמכרות לסמים. בית משפט קמא הוסיף עוד, כי הלכה פסוקה היא כי, ככלל, לא יסטה בית המשפט מהמלצה שלילית של שירות המבחן. עם זאת, וחרף "המסקנה המתבקשת" בדבר הארכת מעצרו של המשיב, ניאות בית משפט קמא לשקול את התכונות של חלופת מעצר נוספת, אשר הוצעה במסגרת הדיון, ולשם כך הורה על עריכת תסקיר מעצר משלים, בעניינו של המשיב.

3. לאחר עיון בתסקיר המשלים, הורה בית משפט קמא, ביום 12.9.2013, על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו, וזאת בהסכמת בא כוחו. בצד זאת, החליט בית משפט קמא כי המשיב והמפקח המוצע מטעמו, מר אלעזר פויכטנברג (להלן: אלעזר), יגישו תוכנית שיקומית מגובשת לשיקומו של המשיב במסגרת הקהילה הטיפולית "רטורנו" (להלן: קהילת רטורנו), אשר תומצא לעיונו של שירות המבחן. עוד נקבע, כי לאחר זאת, יחליט שירות המבחן אם לאפשר למשיב לצאת לראיון אבחון, בליווי של אלעזר, בקהילת הטיפולית רטורנו.

4. בהחלטתו מיום 16.10.2013, אישר בית משפט קמא למשיב, בהתאם להמלצת שירות המבחן, לצאת לראיון בקהילת רטורנו. כמו-כן, הורה בית משפט קמא לערוך תסקיר משלים נוסף שיתמקד באפשרות לשילובו של המשיב במוסד זה.

5. ביום 26.12.2013, לאחר עיון בתסקיר המשלים ושמיעת טיעוני הצדדים, דן בית משפט קמא בבקשה לשחרר את המשיב לחלופת מעצר בקהילה הטיפולית רטורנו. בהחלטתו, ציין בית משפט קמא, כי במקרה דנן, לא מתקיים התנאי הראשון והמרכזי שנקבע בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה (21.3.2011) (להלן: עניין סויסה), שכן אין מחלוקת, כי המשיב לא התחיל בטיפול לגמילה משימוש בסמים, טרם שביצע, לכאורה, את העבירות המיוחסות לו. לפיכך, התמקד בית משפט קמא במידת עמידתו של המשיב בשני התנאים הנוספים שנקבעו בעניין סויסה, היינו: סיכוי הצלחה גבוהים לתהליך הטיפולי, ומתן מענה הולם למסוכנותו של המשיב.

בהחלטתו, קבע בית משפט קמא, כי התנאים הנוספים אכן מתקיימים בעניינו של המשיב. את מסקנתו בדבר סיכוי הגמילה הטובים, סמך בית משפט קמא על "קביעתם של גורמים מקצועיים כי המשיב נמצא מתאים לטיפול בקהילת 'רטורנו', [ועל] המלצתו החיובית של שירות המבחן לשחרר את המשיב לחלופת מעצר במסגרת טיפולית. כמו גם הכרתו הראשונית של המשיב בבעיית התמכרותו לסמים ורצונו כיום לעבור טיפול". אשר לתנאי השני, שעניינו מתן מענה למסוכנותו של המשיב, נקבע, כי מענה זה יושג על-ידי שילוב בין תנאי הפנימייה שבהם מתנהלת התוכנית הטיפולית בקהילת רטורנו, לבין פיקוחו של אלעזר (אשר הומלץ לתפקיד זה, על-ידי שירות המבחן) על המשיב, בעת חופשותיו.

לפיכך, ובשים לב לגילו הצעיר של המשיב, ונוכח העובדה כי חרף עברו הפלילי, הוא מעולם לא ריצה עונש מאסר בפועל, הוחלט על שחרורו בערובה לחלופת מעצר בקהילת רטורנו, בתנאים שפורטו בהחלטה. עם-זאת, נעתר בית משפט קמא לבקשתה של העוררת, והורה על עיכוב ביצוע החלטת השחרור, לצורך הגשת ערר מטעמה, עד ליום 27.12.2013, בשעה 13:00.

יצויין, כי ביום 27.12.2013 הוריתי על המשך מעצרו של המשיב עד להחלטה אחרת.

הערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי

6. בהודעת הערר שהוגשה באותו יום, 26.12.2013, טענה העוררת כי שגה בית משפט קמא בהחלטתו, לשחרר את המשיב לחלופת מעצר. נטען על-ידי העוררת, כי מדובר במשיב המתאפיין במסוכנות גבוהה, וזאת, לאור רמת האלימות שהופעלה על-ידו ועל-ידי חבריו, במהלך ביצוע העבירות המיוחסות להם, כאשר המשיב עצמו עשה שימוש בנשק קר (סכין). עוד נטען, כי התקיפה המתוארת בכתב האישום, בוצעה בצוותא חדא עם הנאשמים האחרים, ללא התגרות מצד קורבנות העבירה, כאשר בזמן האירוע נהגו הנאשמים ברכב בצורה מסוכנת באיזור מגורים. בנוסף, הופנתה תשומת הלב לקביעתו של בית משפט קמא, לפיה המשיב היה "הרוח החיה" באירוע האלימות.

העוררת הוסיפה וטענה, כי מסוכנותו של המשיב נלמדת מעברו הפלילי, הכולל עבירות אלימות; מכך שבעת ביצוע העבירות, היה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה, שהינו חב הפעלה; וכן, מן העובדה שבשעת ביצוע העבירות המיוחסות לו, היה אמור המשיב לבצע עבודות של"צ, אותן הפסיק כבר בחודש מאי 2013.

לענין שילובו של המשיב בקהילה טיפולית לצורך גמילתו משימוש בסמים, טענה העוררת כי במקרה דנן, לא מתקיים אף לא אחד מן התנאים המצטברים שנקבעו בעניין סויסה. נטען, כי במרבית הדיונים שהתקיימו בבית משפט קמא, כלל לא טען המשיב לשימוש או להתמכרות לסמים, ולא ביטא רצון כן להשתלב בתהליך טיפולי. העוררת ציינה, כי המשיב לא גרס מעולם, כי הוא ביצע את העבירות המיוחסות לו, בהיותו תחת השפעת סמים. העוררת סבורה כי, בנסיבות העניין, היה צריך ליתן משקל מרכזי ומכריע, לאי-עמידתו של המשיב בתנאי הראשון שנקבע בעניין סויסה, לאור חשיבותו הרבה של תנאי זה. זאת, בעיקר כאשר מלכתחילה מדובר בחריגלכלל, לפיו יש לדחות את התהליך הטיפולי לשלב גזר הדין וריצוי העונש.

עוד נטען, כי משלושת התסקירים הקודמים מצטיירת דמותו של המשיב, כמי שאין לו עניין של ממש בהליך גמילה, כאשר בתסקיר האחרון, החיובי לכאורה, נאמר כי המשיב הינו בעל מוטיבציה חיצונית בלבד להשתלב בתהליך טיפולי. לפיכך, גורסת העוררת, כי המשיב אינו עומד בתנאי השני שנקבע בעניין סויסה.

לבסוף, נטען כי גם התנאי השלישי שנקבע בעניין סויסה, אינו מתקיים בעניינו, שכן אין כל אפשרות ממשית כי חלופת המעצר המוצעת, שאינה מתנהלת במתכונת של מעצר בית, תוכל לאיין את מסוכנותו של המשיב. זאת, כאשר אין מחסום פיזי או גורם סמכותי שיש בהם כדי למנוע מהמשיב מלצאת את שערי המוסד הטיפולי. דברים אלו נאמרים ביתר שאת, בשים לב להתנהלותו חסרת המורא ונטולת הרסן של המשיב, אשר ביצע את התקיפה המיוחסת לו, חרף קיומו של עונש מאסר על תנאי שהושת עליו במקרה אחר, ושהינו חב הפעלה במקרה דנן.

בשל העובדה כי המשיב הפר את תנאי השל"צ שנקבעו בעניינו, סבורה העוררת כי בית המשפט אינו יכול ליתן

עמוד 5

את אמונו במשיב, ומאחר שעניין זה הינו בגדר תנאי בסיסי ומקדים לכל הוראה על שחרור נאשם לחלופת מעצר, הרי ששגה בית משפט קמא בהחלטתו לשחרר את המשיב לחלופה המוצעת.

7. בדיון אשר התקיים בפניי, ביום 27.12.2013, חזרה באת כוחה של העוררת, עו"ד ג'ויה שפירא, על עיקרי הטענות הכתובים בהודעת הערר.

מנגד, גרס בא כוחו של המשיב, עו"ד אריאל הרמן, כי נקבע בעניין סויסה, שגם אם לא מתקיים התנאי הראשון והמרכזי להלכת סויסה, עדיין יש להידרש לשאלה, האם התמלאו התנאי השני והשלישי במצטבר.

אשר לסיכויי הצלחת הגמילה, טען עו"ד הרמן, כי בניגוד לטענות העוררת, הביע מרשו עניין בטיפול, כבר בתסקיר הראשון, למרות שהוא לא ראה את עצמו, באותה עת, כמכור. בהמשך, הבהיר המשיב כי עמדתו המכחישה, נבעה מפער תפיסתי לגבי מצבו, שכיום אינו קיים עוד. בנוסף, ביקש עו"ד הרמן, לאמץ את מסקנתו של בית משפט קמא, לפיה יש לראות בעצם קבלתו של המשיב לתוכנית הטיפולית, כסימן המעיד על עמידתו של המשיב בתנאי השני, שנקבע בעניין סויסה. עוד נטען, לגבי חוות דעתו המסוייגת של שירות המבחן בתסקיר האחרון, כי למרות ההתרשמות ממוטיבציה חיצונית בלבד, סבר שירות המבחן, כי שהות ארוכת טווח במסגרת שיקומית, יכולה לסייע למשיב ואף להביא לירידה ברמת מסוכנותו.

אשר לתנאי השלישי שנקבע בעניין סויסה, טען עו"ד הרמן כי אף הוא מתקיים במקרה דנן. לטעמו, המנגנון שיצר בית משפט קמא בקביעת תנאי שחרורו של המשיב, הופכים את שהותו של המשיב במוסד הטיפולי בקהילת רטורנו, למעין מעצר בית. עו"ד הרמן חזר וטען, כי הרחקתו של המשיב מביתו ומסביבתו הטבעית עשויה לשפר את מצבו, ובכך יש כדי להפחית מרמת מסוכנותו, ולאפשר את שחרורו לחלופת המעצר שעל הפרק. לבסוף נטען, כי תוצאות העבירות המיוחסות למשיב לא היו כה חמורות, באשר למתלוננים נגרמו, בסופו של יום, חבלות קלות בלבד, ועוד נטען, כי בפועל, לא נעשה שימוש של ממש בסכין שהיה בידי המשיב, בזמן התקיפה.

לפיכך, התבקשתי לדחות את הערר.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בכתב הערר ובנימוקיו, ונתתי דעתי לטיעוני הצדדים בדיון, הגעתי לידי מסקנה כי דין הערר להתקבל.

9. אין חולק, בנידון דידן, בדבר קיומה של תשתית ראייתית להוכחת אשמתו של המשיב בעבירות המיוחסות לו, וכי קמה נגדו עילת מעצר. לפיכך, אתמקד, במסגרת ערר זה, בשאלות הנוגעות לשחרורו של המשיב לחלופת המעצר

שעל הפרק, היינו: שחרורו של המשיב, בתנאים, לטיפול גמילה במסגרת קהילת רטורנו.

בית משפט קמא, כמו גם הצדדים נדרשו לשאלת התקיימותם של התנאים שנקבעו בעניין סויסה, ככל שהדבר נוגע לשחרורו של נאשם לחלופת מעצר, לצורך השתלבותו בתהליך טיפולי, עוד בשלב המעצר. נקודת המוצא לדיונו מעוגנת בהלכה הפסוקה, לפיה אין לאשר, ככלל, השתלבותו של נאשם בתהליך טיפולי-שיקומי בתקופת המעצר, אלא במקרים חריגים ומיוחדים, שכן השלב המתאים לשיקומו של הנאשם הוא בשלב שלאחר גזירת עונשו.

10. בעניין סויסה התייחס השופט י' עמית לשאלת שילובם של נאשמים בטיפול גמילתי מסמים, כבר בשלב המעצר, בקובעו כי:

"הכלל הוא, כי העיתוי הראוי לגמילה מסמים הוא בשלב גזירת הדין וריצוי העונש. לכלל זה חריג בהתקיים שלושה או שניים מהתנאים המצטברים הבאים והם:

א. כאשר הנאשם החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר.

ב. כאשר פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה.

ג. כאשר יש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן הנאשם.

התנאי הראשון הוא החריג העיקרי, אך רשאי בית המשפט להורות על שחרור לחלופת גמילה גם כאשר התנאי השני והשלישי מתקיימים במצטבר מבלי שהתקיים התנאי הראשון [...] "(שם, בפסקה 7, והאסמכתאות שם)

אכן, זוהי ההלכה שלאורה פועלים בתי המשפט אך אבקש להבהיר, כי לטעמי התנאי הראשון הינו בעל מעמד הבכורה ורק בנסיבות מיוחדות וחריגות, ניתן יהיה להסתפק בהצטברותם של שני התנאים האחרים.

11. על יסוד הלכה זו, אבחן אפוא אם היה מקום להורות על שחרורו של המשיב לחלופת המעצר בקהילת רטורנו. משאין חולק כי התנאי הראשון אינו מתקיים בעניינו, אפתח בבחינת התקיימותם של התנאים האחרים בסדר הפוך. התנאי השלישי דורש כי ינתן מענה הולם למסוכנותו של הנאשם, באמצעות החלופה המוצעת. לדידי, תנאי זה אינו מתקיים בעניינו, לנוכח העובדה כי מדובר במשיב שרמת מסוכנותו גבוהה ביותר. למשיב מיוחסות עבירות אלימות חמורות, אשר בוצעו בנסיבות מחמירות, היינו: תקיפה חמורה שבוצעה בצוותא חדא עם שניים אחרים, אשר גרמה לקורבנות העבירה לחבלות של ממש. כל זאת, שעה שלא הייתה כל התגרות מצדם של המתלונן וחבריו, כאשר המשיב עצמו עשה שימוש בנשק קר. לכך יש להוסיף את העבירה שעניינה נהיגה פוחזת באזור מגורים, שהיה בה, לכאורה, כדי לסכן את העוברים והשבים במקום. ועוד יש לזכור את קביעתו של בית משפט קמא, לפיה היה המשיב בגדר "הרוח החיה" והדמות המרכזית והמובילה באירוע.

בנוסף, עסקינן במשיב שלחובתו עבר פלילי לא קל, למרות גילו הצעיר, עבר הכולל שלוש הרשעות, ששתיים

מהן בעבירות אלימות שונות, לרבות, שוד מזוין, החזקת סכין או אגרופן, ותקיפה הגורמת חבלה של ממש. לא-זז-אף-זז, התקיפה המדוברת, התרחשה בזמן שהמשיב היה אמור לבצע עבודות של"צ, מהן הוא התחמק, ושעה שעונש מאסר על תנאי, שהינו חב הפעלה, מרחף מעל לראשו. בהצטברותם של נתונים אלה יש כדי להעיד על רמת מסוכנותו הגבוהה של המשיב, ועל חשש של ממש כי הוא ישוב לסכן את שלום הציבור ואת בטחונו.

חרף התנאים שנקבעו בהחלטתו של בית משפט קמא, השהות בקהילה הטיפולית, אינה דומה למעצר בית, ואין מדובר בחלופת מעצר הדוקה, כפי שניתן היה לצפות. יפים לעניין זה דברי השופט עמית בעניין סויסה:

"יש לזכור כי מוסד גמילה רחוק מלהיות חלופה הרמטית. המוסד אינו יכול למנוע בריחה של המטופל אלא רק לדווח אודותיה. ברגיל, גם לא ניתן להשוות את תנאי מעצר הבית בקהילה הטיפולית לאלו שמחוץ לקהילה. כך, לדוגמה, במעצר בית רגיל המשטרה נוהגת לבקר מעת לעת כדי לוודא כי הנאשם ממלא אחר התנאים, בעוד שבמסגרת קהילה טיפולית לא מקובל כי שוטרים נכנסים כל שני וחמישי למוסד, באשר יש בכך כדי לפגוע באוירה המיוחדת הנדרשת לטיפול" (שם, בפסקה 9ד, וראו גם, בש"פ 8000/12 רוזן נ' מדינת ישראל (24.12.2012); בש"פ 6021/12 מדינת ישראל נ' פלוני (10.8.2012)).

לא השתכנעתי, כלל ועיקר, כי יש בשהותו של המשיב במסגרת הקהילה הטיפולית, כדי להפיג את הסכנה הרבה הנשקפת הימנו, ולטעמי אין בחלופה המוצעת כדי ליתן מענה למסוכנותו הגבוהה של המשיב לשלום הציבור ולבטחונו. עוד ראוי להפנות, בהקשר זה, לפסיקה הקובעת כי "טיב חלופת המעצר נגזרת, בין השאר, מעוצמתן של הראיות לכאורה להוכחת אשמתו של הנאשם, וכן ממעמדה ומעוצמתה של עילת המעצר העומדת נגדו [...]" (בש"פ 8082/12 אברהם נ' מדינת ישראל (23.12.2012), פסקה 23, וראו האסמכתאות שם).

לכך יש להוסיף את העובדה, כי לפנינו משיב, שכאמור, הפר באורח בוטה את האמון שנתן בו בית המשפט, בכך שביצע, לכאורה, את העבירות המיוחסות לו בזמן שהיה עליו לבצע עבודות לתועלת הציבור. מושכלות יסוד הן, כי אמונו של בית המשפט בנאשם הוא המסד והבסיס לבחינת האפשרות לשחררו לחלופת מעצר (בש"פ 4802/13 אבו ראס נ' מדינת ישראל (16.6.2013); בש"פ 3255/13 חרב נ' מדינת ישראל (20.5.2013); בש"פ 7873/12 פלוני נ' מדינת ישראל (20.11.2012)). בנסיבות אלה, קיים קושי של ממש לבטוח במשיב, פעם נוספת, לבל ימצא בית המשפט, כמי שמעודד את דרכיו הפסולות או משלים עם הישנות מעשיו (ראו לעניין זה, בש"פ 507/00 מזרחי נ' מדינת ישראל (6.2.2000)).

אשר לתנאי השני, הדורש כי פוטנציאל ההצלחה של תהליך הגמילה יהיה ברמה גבוהה, סבורני, כי במקרה דנן, אין כל אינדיקציה של ממש, המעידה על קיומם של סיכויי גמילה גבוהים. בתסקיר הראשון נאמר כי למשיב "חסרה המוטיבציה הנדרשת להשתלבות בטיפול". בתסקיר השני צוין כי "כאמור בתסקירנו הקודם לא התרשמנו כי [המשיב] מיוזמתו הנו בעל המוטיבציה הנדרשת להשתלב בטיפול ארוך. כמו כן התרשמנו מקשייו להתחייב לטיפול עמוק לו [הוא] זקוק".

התסקיר השלישי אינו רלבנטי לענייננו, ואילו בתסקיר הרביעי, בו הומלץ על שילובו של המשיב באותה מסגרת טיפולית - גישתו של שירות המבחן היתה צוננת למדי, באשר נאמר בתסקיר, כי למשיב "מוטיבציה חיצונית, כאשר ברקע

קשיין עד כה להתמיד בטיפול בהיותו בצו מבחן ושל"צ". לפיכך, אין ניתן לומר שסיכויי הגמילה הינם גבוהים, ואפשר שההפך הוא הנכון.

מן המקובץ עולה, כי המשיב הינו אדם שנשקפת הימנו רמת מסוכנות גבוהה, ואשר אינו ראוי לאמונו של בית המשפט. בנסיבות המקרה, מצאתי כי החלופה המוצעת אין בה כדי לצמצם, די הצורך, את מסוכנותו של המשיב, ולכך יש להוסיף את המסקנה המתבקשת מהחומר שהוצג בפניי, לפיה סיכויי הצלחתו של תהליך הגמילה אינם גבוהים.

טרם סיום, ראוי לחזור ולהזכיר כי המשיב אינו עומד בתנאי הראשון שנקבע בעניין סויסה, וכפי שהבהרתי בדברי הקודמים, תנאי זה הוא התנאי המרכזי והחשוב, ובהעדרו יש להימנע, ככלל, משחרורו של נאשם לחלופת מעצר טיפולית (ראו החלטתי בבש"פ 4114/13 אלתמימי נ' מדינת ישראל (23.6.2013), פסקאות 12 ו-13, וראו גם, בש"פ 8791/10 לוי נ' מדינת ישראל (20.12.2010)).

12. על יסוד הטעמים שפורטו לעיל, הערר מתקבל, והמשיב ישהה במעצר עד לתום ההליכים במשפטו.

ניתנה היום, י"ח בשבט התשע"ד (19.1.2014).

שׁוֹפֵט